

СПОСОБИ ТА УСТАТКУВАННЯ ДЛЯ УТИЛІЗАЦІЇ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ ВІД ВИДАЛЕНОГО ВЕНТИЛЯЦІЙНОГО ПОВІТРЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто актуальність дослідження методів утилізації теплоти видаленого вентиляційного повітря.

Проведено аналіз використання низькопотенційної енергії повітря у системах утилізації.

Ключові слова: утилізація, рекуператор, низькопотенційна енергія, теплоносій.

Abstract

It is considered the relevance of research methods of waste heat ventilation air removed. The analysis of the use of low energy air recycling systems.

Key words: recycling, recuperator, low-grade energy, coolant.

Системи кондиціювання повітря є споживачами значної кількості енергії, в тому числі і теплової. Важливою задачею являється скорочення енергозатрат на експлуатацію систем забезпечення мікроклімату, яке може бути досягнуто за рахунок використання відновлювальних джерел енергії.

Аналіз різних типів утилізаторів відбувався за такими критеріями [1,3]:

- ефективність та можливість регулювання;
- вартість та термін окупності;
- зручність експлуатації;
- додаткові енергетичні та матеріальні витрати;
- габаритність та монтаж;
- простота конструкції.

Для дослідження взято такі основні типи утилізаторів:

- пластинчастий утилізатор;
- регенеративний утилізатор;
- утилізатор з проміжним теплоносієм;
- утилізатор на теплових трубках.

Енергетична ефективність для пластинчастих рекуператорів відносно невелика, в найкращих випадках вона досягає 85%. На рис. 1 показано залежність термінів окупності пластинчастого утилізатора, включаючи використання електроенергії на приточні та витяжні вентилятори, в залежності від ефективності (приймаємо діапазон 60-90%), від типу опалення приміщень та від режиму роботи рекуператора [2].

При температурі витяжного повітря 20°C і відносній вологості 40% для утилізатора з ефективністю 60% існує небезпека обмерзання при температурі нижче -5 °C.

Термін окупності роторних, або регенеративних утилізаторів тотожний до термінів окупності пластинчастих утилізаторів. Енергоефективність таких рекуператорів в середньому складає 80%. Малі поздовжні, але відносно великі поперечні габарити. Недоліками є складна конструкція, відносно висока вартість, а також можливе змішування припливного повітря з витяжним.

Термін окупності роторних, або регенеративних утилізаторів тотожний до термінів окупності пластинчастих утилізаторів. Енергоефективність таких рекуператорів в середньому складає 80%. Малі поздовжні, але відносно великі поперечні габарити. Недоліками є складна конструкція, відносно висока вартість, а також можливе змішування припливного повітря з витяжним.

Утилізатори з проміжним теплоносієм малоприсадибні для індивідуальної вентиляції, тому на практиці їх використовують для центральних систем. Має складну конструкцію (рис. 2) через наявність гідравлічного контуру, більше споживання електроенергії порівняно з іншими утилізаторами (на припливний і витяжний вентилятори та насос для перекачування теплоносія). Потрібне кваліфікаційне обслуговування.

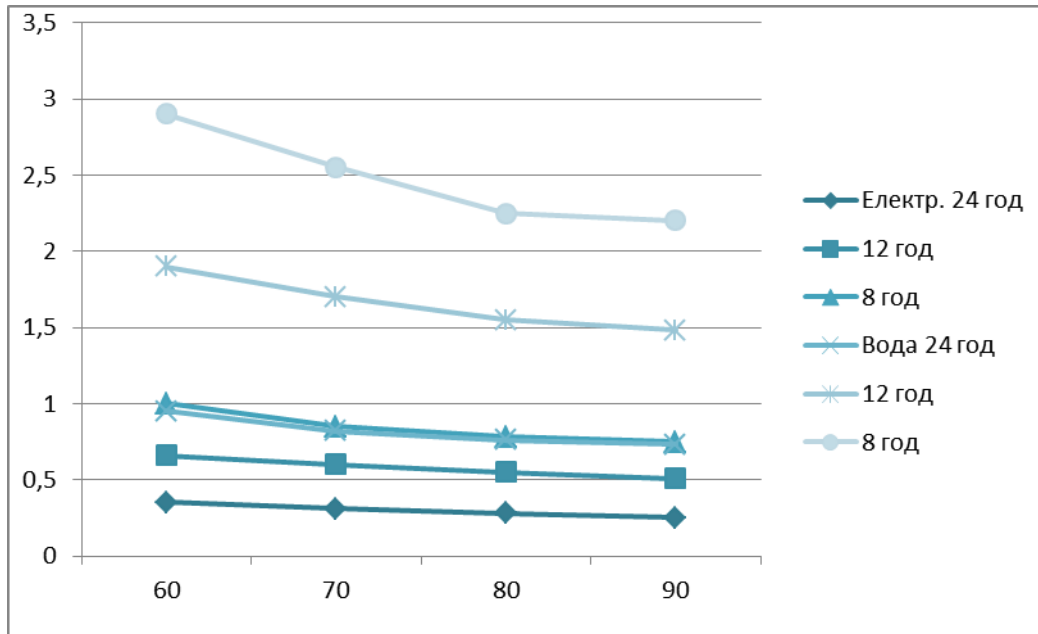

Рис. 1. Термін окупності пластинчастих утилізаторів [3]

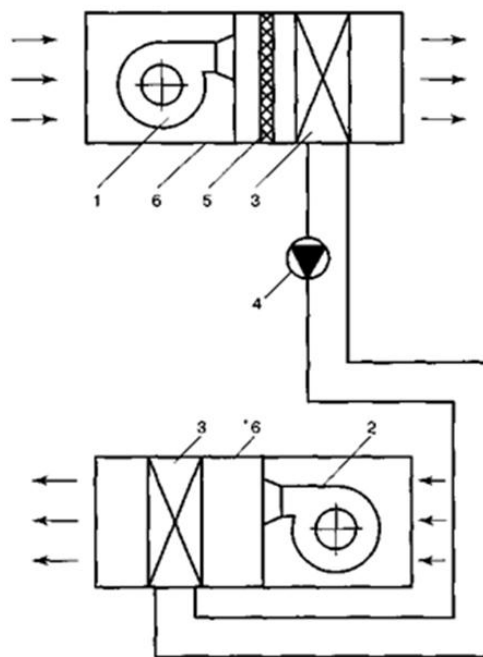

Рис. 2 – Принципова схема утилізатора з проміжним теплоносієм: 1 – припливна вентустановка, 2 – витяжна вентустановка, 3 – теплообмінник, 4 – циркуляційний насос, 5 – фільтр, 6 – корпус утилізатора

Ефективність утилізатора на базі теплових трубок має високу енергоефективність (до 80 %), малі габарити. Однак в зв'язку зі складністю конструкції і експлуатації такі системи не використовуються для житлових будівель.

Висновок

Виконано аналіз співвідношень питомих витрат енергії утилізаторів різного типу в залежності від витрати повітря і температури зовнішнього повітря, визначені умови раціонального впровадження кожного з типів систем утилізації на практиці.

Список використаної літератури

1. Серов С. Ф., Милованов А. Ю.. Поквартирная система вентиляции с утилизаторами теплоты// АВОК. 2013. №2. – с. 28-34.
2. Наумов А. Л., Серов С. Ф., Будза А. О. Квартирные утилизаторы теплоты вытяжного воздуха // АВОК. 2012. № 1. – с. 31-38.
3. Иванов О. П. Анализ сроков окупаемости пластинчатого и роторного теплоутилизаторов / О.П. Иванов. – Научный журнал НИУ ИТМО. Серия «Холодильная техника и кондиционирование». №1, 2007. – с. 18-26.
4. Цуй Яньмэй. Метод термодинамического анализа эффективности рекуперативных и регенеративных утилизаторов с паропроницаемой насадкой : диссертация ... кандидата технических наук : 05.04.03 / Цуй Яньмэй; [Место защиты: С.-Петербург. гос. ун-т низкотемператур. и пищевых технологий]. – Санкт-Петербург, 2009. – 141 с.

Автор доповіді: *Бадяка Олег* – студент, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, E-mail: oleg.badyaka@ukr.net

Науковий керівник: *Коц Іван Васильович* – кандидат технічних наук, професор кафедри інженерних систем у будівництві, Україна, м. Вінниця, Вінницький національний технічний університет, Email: ivkots@i.ua

The report: *Badyaka Oleg V.* – student, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, E-mail : oleg.badyaka@ukr.net

Supervisor: *Kots Ivan V.* — Ph. D. (Eng.), professor of the department of engineering in construction, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Email: ivkots@i.ua